

PROPRIETAR—DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
Blaj, JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE

Conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foile înscrise în Registrul de
publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Aduceți-l la mine!

(ch.) Era vorba de un posedat pe care îl zădărește și îl „usca” satana. Ucenicii începură să-l vindece, dar nu izbutiră... Mântuitorul se plânse cu durere: „O neam necredincios, până când voi mai fi cu voi... Aduceți-l la mine!”

De când s'a surpat împărăția celui rău, nu se mai află cazuri de îndrăciți, de posesități fizicește. Nu putem spune însă același lucru despre acel fel de îndrăcire reală, care păcănește sufletele cu patimi și cu păcate grele. E cazul acelor cari se zdrobesc să posedă pământul cu aurul lui, viața cu plăcerile ei, puterea cu măritrea ei, și cari se zdrobesc pentru ele cu orice preț, chiar dacă nu ar putea izbuti decât prin ură, prin scrâșnirea dinților, prin furt și înșelăciune, prin înșelăciune ori prin ucidere.

De altfel, privind dela o oarecare distanță, așa se prezintă astăzi aproape toate neamurile: politica fără Dumnezeu, megalomania și desfrâul au adus în lume îndeavoașă care se desfășoară sub ochii noștri, a căsătorii posedare în care oamenii se urăsc și se ucid pentru nimica, iar frații se jefuesc și se prigonesc pentru deșertăciuni lumești, „se bat, fac spume și scrâșnesc cu dinții” prin presă, prin radio, în judecăți publice și în tălmăcirii tainice. — Se pricec în jurul lor înțelepții, fără a putea însă ajuta ceva, așa înțelepții, dacă Domnul nu ne va milui, ne vom înțelepciune. Răsună același refren divin din vechea înțelepciune: „Dacă Domnul nu va zidi cetățile, zadarnic se trudesc ziditorii”.

De fapt, în plina destrămarea în care suntem, sunt semne care arată apropierea Lui. Sub furia valurilor pătimăse se aude un murmur, și în mijlocul prăpădului ce se învârtă, rămâne El, ca o adiere de nădejde. E și când s'ar apropia Domnul de lume, înrădăcându-se altădată: „Ce vă priciți între voi?” — Se mișcă preoții. Conștiința, dar și lumea le cere să se miște, să se arete înaintea Domnului. O, de s'ar arăta curați și sfinți cum trebuie! Cărturari și preoți să prezentăm neamului lumea înaintea Lui cu rugăciunea tatălui îndrăcit: Invățătorule, aducem la Tine pe acesti fiu ai noștri, pe acest neam, pe care ai vădit în foc l-a aruncat și în apă, ca să-l ardă, ci fie-ți milă de noi și ne ajută.

Auziți glasul Domnului, care ne îndeamnă să ne spăim de Evanghelle? — Aduceți-l la mine... Dar să credeți, căci toate se pot celui credincios”. Dar să știți și aceea că „acest fel” de îndrăcire generală, de perversitate și de îndepărtare de Dumnezeu, „cu nimica nu poate eși, fără numai cu rugăciune și cu post”. Să revenim deci cu toții la cele trei comandamente mari: Credință, Rugăciune și Post.

Infrățire

(s. v.) De ani ni se propovăduiește mereu necesitatea înfrățirii românești, și rezultatele sunt diametral opuse. Am ajuns până pe marginea prăpastiei războiului civil. Și aceasta între împrejurări unice prin tragedia lor, în istoria neamului românesc.

Concluzia ni se pare că nu poate fi decât una singură: cei ce au propovăduit înfrățirea românească nu au pornit dela temeiurile morale ale ei, și nu au văzut decât valorile dela suprafața vieții publice, nu și cauzele din adâncime cari au produs aceste valori.

O înfrățire reală nu-i cu puțință decât prin respectarea și aplicarea în toți și pentru toți a legii morale. Temeiul înfrățirii, a păcii și bunăvoinii între oameni, a măririi întru cele de sus, este Decalogul, crezut, ținut, pus în practica vieții de toate zilele de către toți și pentru toți, conducători și conduși.

Idealul moral e cheagul înfrățirii, căci numai el apropie pe om de om, pe stăpân de slugă, pe bogat de cel sărac; numai el e vrednic să ne descopere și să facă să simțim că toți suntem fiii aceluiasi Părinte: și, deci, frați unul cu altul.

Idealul cultural, idealul național, idealul unei buneistări comune materiale, ne pot solidariza, ne pot înfrăți numai în măsura în care au la temeiul lor idealul moral. E nevoie ca să recunoaștem cu toții aceleași principii de viață individuală și colectivă cuprinse în Decalog, pentru a putea întemeia viața noastră pe ceea ce este nu binele, frumosul, și dreptul relativ, ci absolut. Pentru că ceea ce este bine numai pentru tine, pentru o clasă socială, și nu pentru întreaga colectivitate, nu poate fi temeiul de înfrățire ci de ură și de porniri de răzbumare. Tot asemenea dreptatea care apără numai pe unii, iar pe alții îi despoaie, nu poate fi temeiul de înfrățire. În acțiunea de înfrățire sănătoasă a tuturor straturilor sociale ale unui popor, e nevoie să se meargă până la temeiurile sănătoase ale umanității, cari sunt, de milenii, cele zece porunci, scrise și în conștiința omului de mâna Ziditorului, iar mai pe urmă confirmate și desăvârșite prin revelația Mântuitorului.

O acțiune de înfrățire nu poate duce la rezultate nici prin ordine, nici prin măsuri de stat, nici chiar între grave primejdii ale idealului național, — cum suntem osândiți să vedem chiar acum. Măsurile externe nu apropiie pe om de om. Apropierea o poate săvârși numai asemănarea și atracția spirituală dintre om și om.

Dar această atracție, această simpatie

care duce la înfrățire, e cu puțință numai între suflete înrudite prin același crez, și prin aceeași lege morală. Prin practicarea, și de către conducere și de către supuși, a Decalogului.

Apelurile la înfrățire trebuie, deci, să meargă mână în mână cu executarea Decalogului de către toată lumea. Inchinându-ne cu toții aceluiași Dumnezeu, neluându-i numele în deșert, nepunând în locul Lui patimile noastre; cinstindu-ne părinții, și părinții iubindu-și copiii și educându-i în frica lui Dumnezeu; eliminând furtul, minciuna, jurământul strâmb, uciderea, necurăția, — adică trăind după dreptate — ajungem ușor să înțelegem că toți suntem frați și avem aceleași interese sănătoase, și pentru viața de aci, și pentru vecinicie. Înfrățirea — fruct al idealului moral, urmat de toată lumea, — va veni dela sine ca o atracție și solidarizare firească. Ea, în mod necesar, va impune și înfrățirea sub raport național, social, sau al vieții materiale.

Date statistice

Statistica, ca disciplină științifică, în timp scurt și-a dovedit utilitatea în așa măsură, încât azi contează ca o disciplină auxiliară pentru alte științe: economie, medicină, criminologie etc.

Biserica Romei, apreciind ea justa valoarea importanța statistice, a recurs la serviciile ei; și în urma faptului că aceste servicii s'au dovedit utile și chiar necesare pentru bunul mers al Bisericii, credem că nu greșim când afirmăm că știința tineră a cifrelor este pe cale de-a deveni o ramură auxiliară pentru știința religiei — un argument mai mult că nu este contradicție între știința sacră și adevărata știință profană.

Deasemeni, credem că în viitorul nu prea îndepărtat se va simți la Facultățile de Teologie lipsa unor cursuri de statistică, pentru a pregăti viitorii preoți și în acest domeniu de activitate.

Biserica română unită nu putea să nu se prevaleze de știința cifrelor și, ca o firească consecință, preoții la sfârșit de an înaintează forurilor superioare date statistice despre funcțiunile sacre, mișcarea populației, instrucția catehetică.

Este un progres că preotul la sfârșitul anului are posibilitatea să vadă în datele statistice oglinda parohiei sale și este un progres și mai mare că protopopul și Episcopia are la îndemână date, fie chiar și relative, pentru a se documenta asupra nivelului re-

ligios, moral, cultural precum și asupra transformărilor intervenite în decursul unui an în aceste domenii din fiecare parohie.

Acest progres în domeniul statistic ne aduce unele foloase, dar nu toate și nici cele mai mari, cari atât de generos le acordă statistica celor cari înțeleg să tragă din datele ei toate concluziile.

Binefacerile parțiale, ce rezultă din activitatea noastră restrânsă la înaintarea tablourilor statistice, trebuie să fie un stimulent spre o activitate statistică mai intensă, capabilă de a ne aduce toate foloasele statistice. *Căci foloasele vor fi simțite de îndată ce vom proceda la prelucrarea și publicarea materialului statistic în fiecare an.*

Statistica ne pune la dispoziție toate mijloacele — cifre globale, grafice, tablouri statistice — pentru a arăta, prin publicațiuni anuale, numărul credincioșilor din eparhie repartizați pe protopopiate; nivelul spiritual, cultural al fiecărui district aparte; progresul ori regresul în comparație cu anii trecuți.

Ce util ar fi să știm că, de exemplu, în anul 1940 în fiecare protopopiat câți credincioși sunt, ce procent frecventează biserica, câți se spovedesc, împărtășesc, și așa mai departe, ce folositor ar fi să se dea publicității aceste date și pe eparhii.

Ar însemna ca prin tablouri comparative între protopopiate și eparhii să avem înaintea ochilor curba vieții spirituale din Biserica noastră, precum și graficul progresului ori regresului pe teren religios, moral, cultural și național.

Toate acestea se pot realiza numai prin organizarea unui Serviciu statistic format din Birouri statistice protopopești, Birouri statistice eparhiale și un Birou statistic central arhidiecezan.

„In vremuri aspre lansăm aceste idei, în speranța că vor încolți și da roade când vremuri senine vor veni, iarăși, pentru neamul nostru greu încercat.

Până atunci, credem că merită atenție; pentru că după a noastră părere, datele statistice, pe lângă folosul necontestat ce-l aduc Bisericii mai sunt și argumente puternice care dovedesc atitudinea și necesitatea Bisericii Unite pentru Neamul Românesc în urma înfăptuirii ce le-a realizat pe teren religios, moral, național și cultural.

Alături de alte argumente și date statistice formează un argument elocvent despre rolul important al Bisericii unite în viața neamului nostru.

Chiar din acest motiv este regretabil că argumentele datelor noastre statistice stau ascunse în arhive.

Genu Suciu — Vulcan

A nu se pierde din vedere. Se știe că, prin Decret-Lege No. 3566 din 25 Octombrie 1940, sub fosta guvernare, *preoții-profesori și învățători* au fost constrânși, sub sancțiunea destituirii, să opteze pentru una din cele două funcții.

În urma schimbării regimului, după cum ne informează *Păstorul ortodox* (nr. 1—2 din 1941), preoțimea din județul Argeș, în numele tuturor aceluia, care au fost neîndreptățiți de acest decret, a prezentat un memoriu I. P. S. Patriarh și Ministerului cultelor, în care se cere revenirea asupra acestei decizii, întrucât până acum s'au respectat de toate guvernele drepturile câștigate ale acestor preoți, iar motivul cu plasarea refugiaților și a combaterii șomajului intelectual nu s'a aplicat pretutindeni. „Alte ministere, spune memoriul, au tratat chestiunea cumulului cu mai multă largheță, îngăduind ocuparea a două funcțiuni, dacă nu depășește plafonul fixat de 30.000 lei lunar“.

Semnalam acest lucru celor interesați, ca să urmărească în ziare soluția definitivă ce se va da acestei probleme. Deocamdată ea e studiată de o comisie specială.

Din calvarul fraților

Ca o complectare a celor publicate în No 9 din acest an, dăm următoarele date, primite dela un preot de al nostru refugiat din Secuime:

În județul Ciuc, toți locuitorii greco-catolici din parohia *Frumoasa*, cu filiile *Mihăileni, Racul, Păuleni, Ciceu, Siculeni* și a., din parohia *Miercurea Ciuc, Ciucșani, giorgiu, Lăzărești* și din filiile lor au fost trecuți la religia romano-catolică. La fel s'a întâmplat și cu cei din bazinul Ciucgeului din comunele *Suseni, Valea Strâmbă, Lăzarea, Ditrău, Joseni* și din orașul *Gheorgheni*. Că acest lucru e adevărat, rezultă clar din declarațiile de trecere care au fost înaintate administratorului interimar al distr. prot. Gheorgheni.

Trecerea acestora la romano-catolică se va încerca să se explice cu afirmația că partea cea mai mare a lor nu știe să vorbească românește, deși bineînțeles erau de origine români, însă maghiarizați cu timpul. Însă la fel s'a întâmplat și cu unele comune curat românești, *Frumoasa, Coșneș și Făgețel*, români neaoși la porțile și la vorbă, care au fost trecuți în masă la religia romano-catolică. Iar pentru maghiarizarea să meargă într'un tempo mai accelerat, li-s'au trimis imediat preoți care să le servească slujbele în ungurește. În *Făgețel* a fost trimis un călugăr franciscan, care s'a instalat în fosta biserică ortodoxă, vândută la plecare de călugăr ortodox unui cărciumar.

Biserica din *Mihăileni*, pusă sub acoperiș, fu dărâmată, iar materialul furat. În parohiile din *Bicazul Ardelean* mânăii greco-catolici sunt „convinși“ să treacă la romano-catolici cu argumente mai „teologice“: Dacă vre-un român are lipsă de vre-un act la primărie, acest

FOIȚA „UNIRII“

Nu înțeleg...

„Trebuie să vină smintele
însă vai omului aceluia
prin care vine sminteala“
(Mat. XVIII, 7).

Idiot, sau în orice caz foarte insensibil trebuie să fie cineva, care în zilele furtunoase de azi să nu se întrebe de rostul evenimentelor, ce se petrec în lumea noastră păcătoasă. Mai ales că nici nu trebuie să fie mare cugețator, sau filosof, ca să constate rostul încălțit al multor fapte. E de remarcat însă, că adeseori tocmai faptele cele mai simple ne rămân inexplicabile, atât sunt de nelogice, absurde în sine și în cauzele lor.

Aș putea semnala zeci de exemple din toate domeniile, dar mă restrâng la câteva mai de actualitate.

— Nu înțeleg de ce anticreștinismul bolșevico-socialist prinde și se întinde repede ca molima la toate popoarele europene, ca și cum aceste nu ar fi fost niciodată creștine.

S'ar putea răspunde, că popoarele aceste, poreclite creștine, în fond niciodată nu au fost creștine, ci *sectare* până în măduva oaselor. Dovadă: nenumăratele religii și secte creștine, cari își cultivă sofistic și își manifestă reciproc nu calitățile pozitive, caritative, armonice, ci calitățile negative, disarmonice de ură fu-

ribundă. Ca exemple elocvente — dar triste — urmăriți invectivele, animositățile, luptele, dintre diferitele secte protestante, dintre protestanți și catolici, ba chiar și dintre ortodocși și catolici, cele mai apropiate două religii creștine.

Nu e mirare, că — drept pedeapsă — se descarcă asupra tuturor câte o urgie comunisto-socialistă.

Dacă în domeniul religios s'au putut și se pot manifesta discordanțe de aceste neexplicabile, cu atât mai puțin cruțate sunt celelalte domenii laice, mai păcătoase, ca bunăoară domeniul politic, domeniul economic, etc.

— De ce înarmările formidabile ale Germaniei național-socialiste s'au putut face pe neobservate și neimpiedacate la timp de puterile adverse?

— De ce Hitler s'a putut înțelege cu Mussolini, dar cu guvernele „democrate“ nu?

Probabil — vor zice unii — fiindcă numiții sunt bărbați extraordinari, dacă nu providențiali, iar nu bărbați de duzină. Ca bărbați extraordinari au știut și au reușit să introducă în țările lor ordinea și disciplina severă. În același timp în statele democrate europene, sub masca libertății, nimic nu era permanent decât anarhia politicianistă și schimbarea caleidoscopică a guvernelor. Inițiativele bune, sănătoase, ale unor capete luminate, rămăneau paralizate de uneltirile demagogice adverse.

— Dacă în chestia Germanilor sudeți s'a procedat pe calea compromisului, nu înțeleg

de ce nu s'a continuat aceeași cale în chestia Danzigului și a coridorului cerut de Hitler?

Fără îndoială costa mai puțin decât războiul cu complicațiile lui.

— Nu înțeleg de ce Hitler poreclește tratatul dela Versailles un „dictat“?

Dictate mai aspre au fost ale lui Napoleon, pacea lui Bismarck din 1871 și în general toate tratatele bazate pe fapte de armă.

Tot ca un dictat se profilează „Europa nouă“, fie că vor rămânea definitiv invinșate Puterile Axei, fie că vor trimfa Anglia și Saxonii. Abia dacă nici unii, nici alții nu vor avea succese preponderante, definitive: puțina spera la un compromis durabil, sau chiar la pace cu dreptate, după ce cu toții își vor încasat dezastrele enorme, ce și-le-au produse reciproc prin războiu, despre care se va constata încă odată că nu poate rezolva nimic și ca atare trebuie abolit.

— Forturile din jurul Bucureștilor costat la timpul lor milioane de lei (aur). Totuși în Dec. 1916 s'au dovedit inutile. Forturile din jurul Parisului și faimoasa linie Maginot din Franța au costat miliarde de franci fiind considerate ca fortificații inexpugnabile. Totuși în momentele grele, decisive, din Iulie 1940 — s'au dovedit inutile.

Faimosul nostru „brâu de foc“ dela frontiere o fi costat miliarde de lei. Totuși în zilele grele din Iulie și Sept. 1940 — s'au dovedit inutil.

Atunci... de ce mai persistă lumea în credințe deșerte, dezastruoase? Perseverăm

nu i-se eliberează, până nu trece la religia romano-catolică. Dacă valahul se încapținează, atunci se aplică ultimul argument: ciomagul. După ce e bătut crunt, când e întrebat de ce religie e, românul „convins“ în felul acesta răspunde că e romano-catolic. Imediat, apoi, i se redactează actele de trecere pentru el și familie.

În Voșlăbeni (Ciuc) s'a întâmplat următorul lucru: În 10-11 Ianuarie a. c., locuitorii au primit ordin să îmbrace straie de sărbătoare și să meargă la Gheorgheni de adunarea de protest a secuilor. Cei mai mulți s'au dus nu de bună voie, ci siliți de jandarmi. Văzându-i îmbrăcați românește, secuii din Gheorgheni începură să urle în limba pustiei: „Nu avem lipsă de cămăși lungi de valahi; pe ei copiii!“ Și hoardele de secui s'au năpustit asupra lor, le-au tăiat cămășile cu cuțitele, i-au jughiat și măcelărit în mod îngrozitor, încât au umplut spitalele din oraș.

Nu mai vorbim apoi de alte cazuri de bătăi și omoruri, pe care numai Dumnezeu le știe pe toate.

Orice comentariu e de prisos și, deocamdată, orice revoltă zadarnică. Dar veniți să gândim pentru noi dreptatea lui Dumnezeu, care nu se lasă batjocorită. Sângele fraților noștri strigă răsplătire la cer!

Moartea Card. Schulte. În ziua de 11 Martie a. c., în urma unui atac cardiac, a stins viața pământească a Cardinalului Carol Iosif Schulte.

Născut în 14 Sept. 1871, a studiat liceul la Essen, apoi teologia la universitatea din Bonn. Hirotonit de preot în 22 Martie 1895, i-a fost încredințată grija spirituală a minierilor din Witten. Ajunge apoi profesor de apologetică la facultatea teologică din Paderborn, iar în 1909, în vârstă de 38 ani, e numit episcop în același oraș.

diabolicum. De ce se mai admite paradoxul păgân, vechiu: „Si vis pacem, para bellum“? De ce nu se trece la lozincă mai creștinească: „Si vis pacem, para pacem“?

Iată ceva, ce nu înțeleg, decât în ipoteza că suntem lăsați în stăpânirea lui Antichrist, care își bate joc de conducătorii poitici ai lumii.

Altă explicație logică, rațională, naturală, nu există, sau cel puțin nu cunosc.

Gavril Todica

Steaua durerilor noastre

„Dacă nu am fost puternici în fetele, — să nu fim lași în dureri.“

... Cea a norocului, de mult a apus, și cine știe când va mai apăre vie, zimbătoare inimilelor noastre nevrednice! Ce mult e de atunci, ce mult e de atunci, — nu 22 de ani și 22 secole. Și, ce frumoasă și rotundă era, cea soarele cel sfânt de pe cer — și prea puțin au văzut-o și prea mulți au căutat altă Românie Mare, cu alt soare și alți sfinți.

Ci, să nu mai vorbim, că durerea din urmă, mai mare și grozavă fu, decât cea din urmă. Să nu mai vorbim. Să nu mai vorbim — de aud mutilații și morții tranșelor moldovenești, ai României Mari. Ne aud și pământul și crăpa el, de rușine sub tălpile fărâdelelor noastre, ale tuturor românilor...

Iată, pe toți ne luminează acum steaua durerilor, — și dea Domnul ca toți să fim

Zelul său nu era comun. Mai ales s'a îngrijit de Seminar, făcându-l un important centru de cultură sacră. Dar în deosebi își câștigă un mare merit în timpul războiului mondial, prin asistența generoasă în favoarea prinzionerilor de orice națiune și prin căutarea de vești despre soldați pe care le trimitea respectivelor familii.

În anul 1920 ajunge arhiepiscop la Colonia, iar în anul următor Cardinal (7 Martie 1921), continuându-și activitatea mai ales pe teren cultural religios. Putea deci în anul trecut să scrie despre el, *Kirchen Zeitung*: „viața acestui om nu a aparținut numai unei confesiuni, dar a aparținut întregului popor german“.

Dumnezeu facă parte cu dreptii blândului și surzătorului Cardinal!

Iarăș uniformizarea serviciilor

de Pr. Petru P. Berinde

N'am intenția și pretenția de a ține curs de Tipic. Țin însă să constat cu durere, că avem un Tipic pentru întreaga biserică noastră greco-catolică și totuși nu se respectă. Căci dacă s'ar respecta, atunci n'ar exista atâtea particularități și obiceiuri, făcând fieștecare de capul lui.

Cu toate că avem mai multe dieceze, Tipic numai unul este, deci și serviciile să se facă la fel. Natural, că toate trebuie să se facă după catedrala din Blaj. În caz contrar, nu mai are rost Tipicul. Deci, ori avem Tipic și trebuie respectat, fiind dorit ca să-l mai răsfioască și preoții, ori dacă nu-l observăm, atunci de ce se mai tipărește?!

Unul din serviciile care se oficiază în cinstea P. V. Maria este și *Paraclisul*. Felul cum este compus *Paraclisul* intră în categoria Utreniei. Deci și la *Paraclis* trebuie să se observe dispozițiile cari sunt

luminați, întru lumina cea mare — a conștiinței și vrierilor naționale. Să nu mai fie un olog la suflet, un schiop la gând, un sărac la suflet. Acum, trebuie ca toți suntem bogați, — bogați în dureri și aspre muștrări de conștiință. Bogați în osândă; — bogați în dureri, în durerile neamului.

Hai frate, să pătimim la olaltă, în marea tăcere, sorbind până în adânc amarul îndreptar al durerilor. Să nu ne mai spunem o singură vorbă de ocară și de prisos. E marele timp al reculegerilor. Al reculegerilor supreme. Altfel, ca mâine, intrăm umiliți în noua iobăgie a tuturor abdicărilor și supușeniilor — și, vai, cine știe dacă ne va fi dat să ne mai revedem cândva pe fronturile cele de a doua oră dela Târgu-Jiu, Argeș, Cireșoia, Mărăști, Mărășești.

Am fost români în biruință, — să fim români și în suferință, în marea suferință cum nu a fost în nici o istorie a lumii.

Hei, prea am vrut să fim mai mult de cât români, fără să fi voit să rămânem numai și numai români.

— Liberar, țărănist, legionar, — ce cuvânt îngust și sec, — singurul cuvânt ce ne cuprinde pe toți, e cel de *român*. Toată istoria noastră de aproape două mii de ani e istoria românească a tuturor românilor.

Steaua durerilor noastre, azi? Da!

Mâine? —: Luceafărul tuturor biruințelor noastre naționale!

Valeriu Bora

la Utrenie. Preotul îmbracă epitrafirul la începutul serviciului, felonul îl îmbracă numai pentru timpul cât cetește Evangelia, iară după rugăciunea: „Mântuiește Dumnezeu poporul tău...“ depune felonul. Preotul în tot timpul stă în altar, afară de rugăciunea dela sfârșit, pe care o rostește înaintea icoanei P. V. Maria în genunchi, ieșind afară pe ușa de miază noapte. — Ecteniile le zice preotul dinaintea ușilor împărătești. Ușile împărătești stau deschise numai pe timpul cât e îmbrăcat preotul cu felonul.

Așa am făcut *Paraclisul* la Blaj cât am fost în Seminar și așa am văzut că se face și acum; și așa ar trebui să se facă peste tot, sancționând — fie ori cine ar fi — pe cei cari modifică lucrurile.

Am ținut să arăt felul corect cum trebuie să se facă *Paraclisul*, și se condamnă pe inovatori, cari fac *Paraclisul* îmbrăcat cu felon înaintea Icoanei P. C. Maria, cetindu-l tot preotul, cantorul neavând nici un rol, doară Troparele dela început și răspunsurile. Oare preotul face Utrenia în întregime din cărțile corale?

La o biserică, unde servesc doi preoți, cu săptămâna, unul face *Paraclisul* pe „ardelenește“, dupăcum s'a arătat în partea primă, iară celalalt pe „bănățenește“, căci bănatul îi fruncea. Vă puteți închipui ce edificator e pentru credincioși să asiste la servicii în două forme.

Iată pentru ce sunt de părerea, ca Prea Ven. Ordinariat Metropolitan să precizeze întru toate, cum trebuiesc executate serviciile sfinte, terminându-se cu obiceiurile locului, intrând în normal. Doresc, ca la apariția acestui articol, să se arete și felul corect cum trebuie servit *Paraclisul*, după cazurile expuse.

Pius XII și opera de asistență. Cel care zice și face binele acela-i om desăvârșit și suflet după inima Domnului. Sf. Părinte Pius XII îndeamnă, cu vreme și fără vreme, la deprinderea faptelor iubirii față de deaproapele. Și premerge totodată și cu pilda. Atât el personal, cât și prin reprezentanții săi. În legătură cu aceasta „*Tribuna Ardealului*“ are o seamă de încreștări din peana păr. Gheorghe V. Antoniu, din cari reținem și noi câteva.

De când s'a început războiul, Sf. Părinte s'a interesat mereu ca, în teritoriile ocupate, să fie respectate averea, onoarea și sentimentele religioase ale locuitorilor. A trimis ajutoare refugiaților. Postul de radio al Vaticanului a fost pus în serviciul oficiului de informații care se ocupă de prizonierii de război, de refugiați și de locuitorii teritoriilor ocupate.

Nunții și Delegații Apostolici reprezintă cu demnitate pe Suveranul Pontif, purceând la fel. Așa nunțul apostolic din Italia, Mons. Borgongini-Duca, în fruntea unei misiuni pontificale a vizitat de sărbătorile Crăciunului câmpurile de prizonieri englezi și francezi, asemenea și internații civili, ducându-le daruri în natură, și bani și binecuvântările apostolice ale Sf. Părinte. Mons. Leo Nigris, delegatul apostolic din Albania a vizitat, nu de mult, prizonierii și internații greci. În Canada atât Em. Sa Card. Villeneuve, cât și Delegatul apostolic Antoniutti, vizitează pe italienii din câmpurile de concentrare și se îngrijește să li-se predice, să li-se slujească sf. liturghii și să li-se împărțiască daruri. La fel face și Mons. Giovanni Panico în Australia printre prizonierii italieni și germani.

Noi românii nu putem uita că Vicarul Domnului a fost printre cei dintâi care a trimis ajutoare în bani refugiaților din *Basarabia și Bucovina*, precum și celor năpăstuiți de cumplitul cutremur de pământ prin care a trecut țara noastră.

Știri mărunte

Dispoziție binevenită. E luată de Vatican, și privește trecerile dela un rit la altul. Până acum adecă Nunții și Delegații Apostolici aveau și ei facultatea de a îngădui, în cazuri anumite, treceri ca cele menționate. Se vede însă că nu era bine așa și de aceea s'a hotărât ca pe viitor să fie altfel. *Acta Apostolicae Sedis* din 18 Februarie c., publică decretul prin care se interzice orice trecere dela un rit la altul fără de învoirea, specială și directă, a Sf. Scaun Apostolic.

Papa pentru pace. Străduințele Sfântului Părinte pentru împăcarea acestei lumi sălbatice nu conținesc. Dar numai din când în când ele capătă înfățișarea unor gesturi mai concrete și publice. După o informație a ziarului sârbesc „Politica”, transmisă de agenția „Avala”, s'ar părea că în curând se va produce o nouă încercare de acest fel din partea Vaticanului. Sfântul Părinte — ni se spune — va da instrucțiuni reprezentanților săi diplomatici din capitalele țărilor beligerante și din Statele Unite ale Americii să facă demersuri informative pe lângă guvernele respective, spre a afla ce primire s'ar face unei noi încercări a Sfântului Scaun în vederea unei mediațiuni de pace.

Preoțimea și rebeliunea din Ianuarie. Marți, în 18 Martie c., s'a ținut, sub preș. d. Gen. Ion Antonescu, un consiliu de miniștri. Din comunicatul dat după ținerea acestui consiliu știm că, din 9.536 preoți, câți are țara, 218 au fost înaintați parheteilor militare ca uniți ce au luat parte activă la răsvrătirea de jalnică pomenire din Ian. c. Dintre aceștia, din Arhiepiscopia Bucureștilor au fost 32 preoți și 5 cântăreți; din Arhiepiscopia Alba-Iulia și Sibiu 1 consilier eparhial și 12 preoți; din Arhiepiscopia greco-catolică Română din Blaj 4 preoți; din Arhiepiscopia Aradului 3 preoți; din Episcopia Romanului 2 preoți; din Episcopia Constanței 1 preot; din Episcopia Dunării de Jos 4 preoți; și din Episcopia Hușilor 2 preoți. — Consiliul a osândit acțiunea de răsvrătire a acestor preoți și a hotărât pedepsirea lor cu toată asprimea.

Ploae de haruri cerești. Credincioșii parohiei noastre *Ohaba* au avut parte, în săptămâna trecută, începând din 9 și până în 16 Martie, întreaga săptămână a II-a a Paresimilor, de adevărate și curate bucurii sufletești. Părintele Ieromonah *Iosif Bal* dela Obreja a fost acela care a vestit cuvântul lui Dumnezeu. S'au înregistrat mai bine de 500 (cinci sute) spovedanii și cuminecări. Timpul de-o săptămână, cât a petrecut între noi, ni s'a părut prea scurt și la despărțire am simțit cu toții o mare durere, căci așa de repede a trebuit să se ducă într'alte părți. — (mc.)

Moartea lui Nicolae Titulescu. Sfârșit de boală lungă și mistuit mai mult de durerea prăbușirilor românești pe care le-a prevăzut fără să i fi fost îngăduit a ajuta la îmblânzirea lor, a trecut la cele veșnice — Luni în 17 Martie 1941, în Cannes, Franța — acel mare, alături de Iorga poate cel mai strălucit, ambasador al românismului dincolo de hotare, care a fost olteanul cu chip mongol și genialitate autentic latină, Nicolae Titulescu. Lăsând istoriei sarcina de a rosti verdictul asupra drumului străbătut de această excepțională figură, care a întrupat cel mai genuin românism și a fost socotit în același timp o mândrie a spiritualității europene, neamul românesc întreg se pleacă cu smerenie în fața amintirii lui care ne-a îmbogățit cronică trecutul cu o pagină de rară și necontestată strălucire. Trăind în primul plan al zbuciumului vremilor noastre de uluitoare prefaceri, activitatea lui a suferit deopotrivă critici acerbe și elogi nemăsurate. Toți însă, indiferent de aprecieri și simpatii, trebuie să recunoască în acela care la 22 de ani e profesor universitar, la 29 parlamentar, la 34 ministru de finanțe în Moldova crâncenei tragedii din 1917 și reorganizator al aceluși finanțe în 1920, un talent de calibrul cu totul excepțional. Dar puterea genialității lui se desfășoară, în stră-

luciri de cometă, abia după acestea date, când începe drumul său triumfal de reprezentant al nostru în străinătate, în deosebi la Liga Națiunilor dela Geneva, care l-a ales în două rânduri consecutiv — lucru fără precedent — președinte al său. Orator și jurist fără egal, politician de perspective largi, creator de concepții și dăltuitor de formule juridice desăvârșite, N. Titulescu a apărat interesele românești cu iubire fierbinte și a cucerit prestigiu pentru geniul românesc. El a înfrânt trufia ungurească în faimosul proces al optanților, el a creat Mica Înțelegere — care, dacă s'ar fi consolidat așa cum a fost plănuită, ne-ar fi putut feri de dezastrul de azi! — și, în urmă, îngrijorat de viitorul Europei, tot el a lansat formula, ce putea fi salvatoare, a „spiritualizării granițelor” dintre țări. — O ultimă dovadă a naționalismului său aprins este dorința lui testamentară, de-a fi îngropat în pământul sfânt al Ardealului, pentru eliberarea și apărarea căruia a pus cea mai bună parte din sufletul său mare, și pentru refacerea căruia vrea să vegheze și din mormântul în care, la Brașov, va aștepta obșteasca înviere. — Fie-i partea cu dreptii și amintirea binecuvântată!

Locale. Marția viitoare, de praznicul Bunei-vestiri, va predica în catedrală p. Dr. *Septimiu Todoran*, prof. de teologie; iar Duminica ce-i urmează, a patra din Paresimi, va predica p. *Ioan Popa*, prof. de religie la liceul de băieți „Sf. Vasile cel Mare”.

Eveniment muzical la Blaj. Se știe că Revmul Francisc Hubic, profesor de teologie și cel mai de seamă compozitor muzical bisericesc al nostru, e refugiat la Blaj, unde e utilizat la Academia noastră de teologie. Aci, după ce mai înainte e înghebat un cor bărbătesc, în ultima vreme a alcătuit și un cor mixt, format din profesori, profesoare, învățători și alte doamne și domnișoare din Blaj, în mare parte refugiați din Oradea. Acest cor, format din aproape 50 persoane, împreună cu o orchestră aleasă de aproape 20 persoane, a pășit pentru prima dată în public Duminica trecută, cântând la liturghia din catedrală o liturghie compusă de însuși p. Hubic pentru cor mixt și orchestră. Reușita a întrecut așteptările. A fost un adevărat eveniment muzical, care a fermecat pe ascultători. Felicităm corul și pe compozitor.

Cartele alimentare și în Vatican. După o informație a agenției „Rador”, începând cu ziua de 14 Martie c., s'au introdus și în Cetatea Vaticanului cartele alimentare. Cei 720 de locuitori ai Vaticanului primesc câte 90 grame carne și 300 grame pâine la zi, 100 grame unt pe săptămână și 500 grame zahăr pe lună. Sf. Părinte a cerut să fie sup-regimului comun.

Calendarul din Ardealul cutropit. Fraților noștri din robia ungurească li-s'a îngăduit să aibă cinci calendare: Calendarul „Viața Creștină”, Calendarul Țăranilor, Calendarul Eparhiei Ortodoxe, Calendarul „Tribuna Ardealului” și Calendarul dela Bixad, scos de Părinții Basiliani, în condiții cu mult mai umile ca în trecut, dar străbătut de aceeași dragoste de neam și lege ca și altădată. Costă 50 fileri (c. 15 Lei).

Premilităria a fost reînființată. Instituția pregătirii premilitare fusese suspendată în toamna anului trecut. S'a revenit însă și printr'un recent decret-lege a fost înființată din nou constantându-se utilitatea ei.

Salvați copiii! — Din Portugalia lui Salazar a pornit o inițiativă generoasă și profund creștină. Directorul ziarului *Diario de Noticias*, Dr. Aug. de Castro, fost ministru al Portugaliei la Sfântul Scaun, a lansat un apel mișcător, cerând să se centralizeze în țara sa pașnică acțiunea internațională de ajutorare a copiilor din țările beligerante și din cele în stare de ocupație sau armistițiu. Președintele guvernului portughez a înțeles cel dintâi importanța apelului și l-a trecut în forme oficiale. Inițiatorul, Dr. de Castro, a dat de curând prețioase lămuriri — citim în *Osservatore Romano* — privitor la mersul întreprinderii. Greutățile de învins sunt mari. Cele de ordin moral mai ales: susceptibilitățile și suspiciunile ce se nasc în țările beligerante. Pentru liniștirea lor, se subliniază că nu e vorba aci de o atitudine ce ar privi operațiunile militare de blocadă și contrablocadă. Ci, simplu, e în joc soarta a 50 milioane de copii nevinovați, cari trebuiesc salvați. Nici nu e vorba de un sentimentalism cu inclinări de parțialitate. Nici o deschilinire între copiii

diferitelor țări. Dar trebuie să se înțeleagă că nu ne este îngăduit să facem „nici un fel de război împotriva viitorului”. Iar copiii sunt viitorul Europei. „Ori care va fi sfârșitul marelui conflict idealurile în luptă nu se vor putea realiza pe continent decât în măsura în care se va putea salva copilul european”.

Nouă monete de 250 Lei. „Monitorul Oficial” din 20 Martie c., publică un decret-lege, în sensul căruia actualele monete de 250 vor fi retrase din circulație și vor fi înlocuite cu altele, ce vor purta chipul Maj. Sale Mihai I. Monetele de până acum au putere circulatorie și eliberatorie până la data de 31 Iulie c. După aceea vor fi primite numai în plată de impozite și numai până la data de 31 August 1941.

Statele Unite intră și ele în hora de foc a războiului? Sâmbăta trecută d. *Roosevelt*, președ. Statelor Unite, a rostit o cuvântare, în Washington, la banchetul anual al publiciștilor acreditați pe lângă Casa Albă, accentuând că hotărîrea Americii de a ajutama, cu tot ce poate, Anglia, Grecia și China, înseamnă sfârșitul tuturor încercărilor de împăciuire. Fiecare cetățean american va plăti, de aci încolo, impozite mai mari, va lucra mai mult și va trebui să se mulțumească cu câștiguri mai mici. „America, — a încheiat oratorul — va spori ajutorul ei pentru Anglia până la victoria finală”.

Aviz. Comitetul Reuniunii Femeilor Române Unite din Blaj își ține „jubileul de 50 de ani” prezidat de înalt Preasfințitul Mitropolit Dr. Alexandru Nicolescu, Marți 25 Martie 1941 (Buna Vestire) după următorul program: 1. Ora 9 a. m. Sf. Liturghie arhierască servită de înalt Preasfințitul Dr. I. Bălan. 2. Ora 11^{1/2} a. m. Ședința jubilară cu un istoric al Reuniunii ținut de Dr. S. Manculea inspector școlar. Apoi: Saluturi. 3. Ora 1,30 p. m. Banchet (tacâmuri și plătește). Comitetul invită cu mult drag onoratul public de a lua parte în număr cât mai mare la această sărbătoare, adevărată manifestare istorică. Se dă preferință costumului național. — Comitetul reuniunii.

Ne mor copiii. „Buletinul demografic” pe Februarie 1941, care publică datele statistice de Octombrie 1940, ne spune că în această lună au murit 19.993 persoane în toată țara. Dintre aceștia nu mai puțin de 9509 au fost copii sub 14 ani. Cifrele sunt îngrijorătoare. Ele ascund o imensă lipsă de energie națională care se irosește în van deschizând perspective întunecate pentru viitor. Cauzele care provoacă această cumplită pierdere sunt multiple. Unele mai greu de remediat. Dar cel puțin una — foarte importantă — s'ar putea drepta mai ușor: îngrijirea medicală. Din 4894 copii morți în Octombrie 1940 înainte de a implini un an, în mediul rural, numai 16% au fost văzuți de medic!

Spre știre. La Școala de Agricultură Turcească (Ferma Statului) se găsesc de vânzare pomi roșii din speciile: Meri, Peri, Pruni, Cireși, Caiși, Vișni, și multe varietăți din fiecare specie, foarte dezvoltate și cu prețuri foarte avantajoase. Adresa: Școala de Agricultură Turcească, Turcea. Adresați-vă la școală cu toată încrederea, pomii crescute în loc și climat potrivit regiunilor noastre. Cereți catalog sau informațiuni prin telefon Nr. 17 Direcțiunea.

Societatea națională „Crucea Roșie” din Blaj ține adunarea generală în ziua de Duminică 23 Martie a. c. ora 5 d. m. în sala de ședințe a Prefecturii. — Comitetul.

Dr. Myron Taylor rămâne la Vatican. „Gazeta de Roma” anunță că reprezentantul personal al președintelui Statelor Unite, pe lângă Sfântul Scaun, d. Myron Taylor, care părăsise, toamna trecută Roma, după o operație spre a petrece un cederu mai lung în Statele Unite, nu a fost rechemat, cum s'a svonit, ci este și acum acreditat pe lângă Vatican. Svonurile despre o înlocuire a lui Myron Taylor prin d. Gerard, fost ambasador la București înainte de războiul mondial, sau prin d. Brundage, fost ambasador la Paris, sunt deci lipsite de orice temei.

† **Dr. Victor Colceriu**, medic primar minoritar, în pensie, a încetat din viață, în ziua de 4 Februarie c., în Baia Mare, într'al 72-lea an al vieții și 35 al fericitei sale căsătorii. — Odihnească în pace!